

[Lenger]

Mine principper, min etik og min moral tilsiger mig altså at gå imod, at politiet sælger våben. Det har for mig at se en psykologisk dårlig virkning, at man gør det. Så kan man nok så meget sige, at politiets våbensalg udelukkende går til personer, der i forvejen har ret til at besidde de våben. Problemet er jo, at vi ikke har nogen som helst garanti for, at de våben bliver dér, hvor de rettelig burde være ifølge reglerne.

Der er i hovedsagen to måder, våbnene kan komme videre på fra den, der har ret til at besidde dem, til nogle andre, der ikke har ret til at besidde dem. Den ene situation er tyveri; der foregår masser af tyverier af våben. Den anden situation er, at de går videre til efterladte i forbindelse med dødsfald, uden at man nødvendigvis i første omgang er opmærksom på, at man ikke selv har ret til at besidde dem, eller også lader man bare som ingenting. Så vi har ingen garanti, selv om det nok så meget er godkendte personer, der får våbnene.

Dermed har vi altså denne uheldige psykologiske virkning, som jeg også mener virker ind på muligheden for at få folk til at medvirke i frit lejde-aktioner. Man kan nok så meget sige, at det ikke er de våben, der kommer ind ved frit lejde-aktionerne, der videresælges, det er kun dem, der beslaglægges. Men psykologisk set tror jeg ikke, der er mange mennesker, der er i stand til at skelne, og der er for så vidt heller ikke nogen grund til at skelne.

Jeg synes tværtimod, det virker ulogisk, som også hr. Leif Hermann sagde, at våben, der er kommet i politiets besiddelse ved frit lejde-aktioner, ikke ryger tilbage i omsætningen, mens våben fra beslaglæggelser i et vist omfang ryger ud igen. Det kan jeg ikke se der er nogen logik i at mån skelner imellem. Tværtimod opfatter jeg det sådan, at det viser, at man selv føler sig lidt på gyngende grund, hvad angår dette våbensalg, når man siger, at våbnene fra frit lejde-aktionerne ikke skal ud igen, for der er uden tvivl også nogle våben imellem, som sagtens kunne indbringe et vist provenu.

Vi mener generelt, at våbenmængden i samfundet bør begrænses. Jeg er enig med hr. Helge Adam Møller i, at det ikke er våben, der begår forbrydelser, det er mennesker, der begår forbrydelser. Men våbnene kan altså forværre forbrydelser. Vi kan alle

sammen komme i affekt, måske kun en kortvarig affekt, men der er masser af eksempler på, at hvis der er våben i nærheden, kan denne affekt få langt alvorligere konsekvenser, end den ellers ville have fået. De fleste drab i Danmark er faktisk affektdrab, dvs. drab, der begås, uden at der egentlig var nogen hensigt om at dræbe.

Jeg er glad for, at forslaget har fået en vis tilslutning, og jeg er glad for, at de, der afviste forslaget, i det mindste vil være med til at diskutere tingene videre, og så må vi se, hvad der kommer ud af det.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Knud Østergaard):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 226:

Forslag til lov om ændring af lov om gymnasieskoler og studenterkursus. (Ændring af gymnasiets struktur).

(Fremsat 19/3 86).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Korneliusen (S):

Formelt er det, folketinget tager stilling til her i dag, undervisningsministerens forslag til ændring af lov om gymnasieskoler og studenterkursus, og hvis vores tillid til ministeren var ubegrænset, var der vel ikke de store problemer i at give de beføjelser, ministeren beder om at få i lovens § 4, stk. 2. Disse beføjelser giver i realiteten ministeren mulighed for at indrette gymnasiet, som han vil.

Men vi har ikke denne ubegrænsede tillid til undervisningsministeren – endnu mindre nu, da vi langt om længe er blevet indviet i

[Korneliusen]

detaljerne om, hvad reformens indhold er. Reelt er det, vi behandler, nemlig udkast til bekendtgørelse om gymnasiet.

Først vil jeg kritisere ministeren for de arbejdsbetingelser, han byder folketingets partier, i hvert fald oppositionen. Bekendtgørelsesudkastet kom mig først i hænde torsdag morgen. Det er alt for sent, og det er et uacceptabelt arbejdsgrundlag.

Med baggrund i kritikken, som var næsten entydig fra alle høringsberettigede, havde vi ventet et afgørende nyt udspil om en reform af gymnasiet fra regeringen.

Vores kritik af forslaget drejer sig om følgende hovedpunkter:

- Reformforslaget bidrager ikke til en samordning med de øvrige ungdomsuddannelser.
- Overgangen fra folkeskolen til gymnasiet vanskeliggøres med større frafald til følge.
- Studentereksamens kompetence bliver tilfældig og uensartet.
- Risikoen for skævhed i den sociale og kønsmæssige rekruttering forværres.
- Kombinationen af indførelsen af valggymnasiet og det større timetal øger arbejdspresset på eleven og gør skemalægningen vanskeligere med længere skoledag og flere mellemtimer til følge.
- Klassekvotienten på 28 i de obligatoriske fag fastholdes, skønt alt taler for nu at nedsætte den til 24.

Socialdemokratiet fremlagde midtvejs i debatten sit 10-punktsprogram om en reform af gymnasiet. De helt centrale punkter i en sådan reform må være:

- Reformen må udarbejdes under hensyntagen til de øvrige ungdomsuddannelser.
- Reformen må tage sit udgangspunkt i et ændret indhold af gymnasiet.
- Der må ske en kraftigere opblødning af det skarpe skel mellem det sproglige og det matematiske gymnasium.
- Der må nu ske en kritisk vurdering af fagkredsen, en modernisering, der styrker gymnasiets almenindhold og peger frem mod fremtidens højteknologiske samfund.
- Eleverne skal starte i en fælles klasse, dels for at lette overgangen mellem folkeskolen og gymnasiet, dels for at sikre en bredere basis med henblik på en senere specialisering.
- De kreative fag må styrkes ved en kommende reform.

- Undervisningen skal være udadvendt, og muligheden for tværfaglighed skal styrkes.

Kritikken af reformforslaget sammenholdt med vores 10-punktsprogram fører os frem til den konklusion, at det bliver meget svært for socialdemokratiet at medvirke til et forlig omkring en reform af gymnasiet, hvis udgangspunktet er det foreliggende bekendtgørelsesudkast.

Uenigheden i regeringen er vel i øvrigt også så stor, at det vil blive meget vanskeligt at stille krav om afgørende ændringer, uden at det hårdt prøvede regeringssammenhold bryder sammen.

Den samlede bedømmelse af såvel procedure og struktur som indhold må derfor med Sebastians ord blive: »Et skridt frem og to tilbage«.

Eva Møller (KF):

Jeg røber vel næppe nogen hemmelighed ved indledningsvis at fastslå, at det konservative folkeparti kan tilslutte sig lovforslaget, som det foreligger her.

Jeg vil dog gerne understrege, at det konservative folkeparti i denne sammenhæng som i andre sammenhænge kan nære betænkelighed ved meget udvidede beføjelser til den til enhver tid siddende minister. Vi finder det rigtigst, at folketinget træffer beslutninger og dermed overlader så få beslutninger som muligt til ministeren. Men vi vil på den anden side konstatere – og vi har konstateret det i de drøftelser, vi har haft regeringspartierne imellem – at vi ikke har ønsket at bryde afgørende med den tradition, vi har haft i Danmark igennem mange år for, at gymnasielove er udformet på en sådan måde, at den til enhver tid siddende minister har endog meget vide beføjelser. Men skulle vi under udvalgsarbejdet kunne nå frem til at ændre lidt på dette princip, er det konservative folkeparti gerne med til sådanne drøftelser.

Jeg vil da også understrege, at i lovforslaget ligger der, således som jeg læser det, nogle bindinger, som er lidt stærkere, en indskrænkning i ministerens beføjelser i forhold til det gældende. Der står nemlig, at undervisningen gives på to forskellige linjer. Hermed har vi slået fast, at der fra starten af gymnasiet ligger såvel en sproglig som en matematisk linje – eller i hvert fald da to

[Eva Møller]

linjer – og altså ingen mulighed for fælles 1. g. Det hilser vi fra konservativ side med glæde.

Vi har også konstateret med tilfredshed, at der står, at valgfagene skal gives på to niveauer. Dette tolker vi således, at der nødvendigvis skal fastholdes høje niveauer i gymnasiet. Også dette er blandt de ting, vi ser på med glæde og tilfredshed.

Det er og har for det konservative folkeparti i alle årene været afgørende, at en studentereksamen var såvel studieforberedende som almindelig. Det betyder ikke, at vi ønsker at fastlåse gymnasiet, som det er, og som vi kender det i dag. Vi vil gerne være åbne over for andet indhold, og vi vil også gerne erkende, at en lang række elever ikke går direkte ind i et studium, men vi vil ikke fravige hovedsigtet, at en studentereksamen, en gymnasieuddannelse, er det, der forbereder til videregående studier.

Det er også baggrunden for, at vi ønsker, at eleverne fortsat ved indgangen til gymnasiet skal vælge mellem to linjer. Det mener vi de har krav på. Dels er de næsten voksne mennesker, dels mener vi også, at den folkeskole, de forlader, og i hvis formålsparagraf der står, at de skal kunne leve op til demokrati og medbestemmelse, har krav på, at de viser, at de kan leve op til det.

Derfor vil vi som sagt bevare såvel en sproglig som en matematisk linje, og vi ønsker, at de to linjer skal have hver sit særpræg. Vi kunne måske sige, at de to linjer skal have hver sin selvstændige identitet. Ønsket om en selvstændig identitet og ønsket om de højere niveauer har baggrund i, at det er med til at give eleverne studieforberedelsen. Herigennem lærer de at arbejde i dybden på enkelte fagområder, at drage sammenligninger og at abstrahere, og derved får de en viden, som kan bruges senere hen i alle fag og på alle fagområder.

Vi er vidende om, at dette ønske om høje niveauer og dermed store timetal godt kan komme i en vis konflikt med ønsket om almindelig, navnlig efterhånden som samfundets viden vokser mere og mere. Der bliver flere og flere ting, som vi synes det er nødvendigt at vi alle som samfundsborgere har en baggrundsviden om, når de store beslutninger skal træffes. Det vil sige, at der altså i gymnasiet kan være et berettiget krav om flere og flere timer, der er fælles for alle,

flere og flere timer, der er med til at give denne almindeliguddannelse.

Man kan således forstå, at det kan være vanskeligt, ja vel umuligt at få alle eller dog en betragtelig del af sine krav til en gymnasierreform opfyldt, hvis den skal holdes inden for en timetalsramme, som eleverne såvel fysisk som psykisk er i stand til at klare.

Vi har imidlertid set i det bekendtgørelsesudkast, som vi modtog onsdag eftermiddag – sent, skal jeg indrømme – at der er gjort et for mig at se rimeligt forsøg på at få det til at lykkes. Jeg vil gerne sige, at med den gældende lov og med lovforslaget er ministeren bemyndiget til på egen hånd at fremsende sådanne bekendtgørelser. Det, vi ser her, er et udkast, som jeg ser frem til at vi skal drøfte i folketingets uddannelsesudvalg.

Der kunne være mange ting at pege på. Jeg vil her blot nævne 6 ting, som man måske specielt kunne se på:

- Har udkastet fundet den rette balance mellem almene fag og retningsfag, linjefag, identitetsfag, hvad vi nu vil kalde dem?
- Er bogligheden for stor?
- Er der for mange valgfag?
- Skal vi indføre flere bindinger?
- Kan vi få alvorlige problemer med at have et år uden historieundervisning?
- Er fagtrængslen, specielt i 1. g, for stor? Men hvis vi ændrer denne fagtrængsel, hvordan opnår vi så de høje niveauer?

Jeg ser frem til et spændende og frugtbart samarbejde om såvel lovforslaget som bekendtgørelsen i uddannelsesudvalget.

Hanne Severinsen (V):

Debatten om fremtidens gymnasium har længe bølget frem og tilbage. Det, der skal være gymnasiets målsætning, nemlig at der skal være tale om en både almindelig og en studieforberedende uddannelse, har man dog ikke sat ret meget spørgsmålstegn ved. Men det er jo også bare to ord, og når man læser de forskellige taler og ser de mange skrivelser, kan man godt se, at den målsætning øjensynlig kan nås på mange forskellige måder.

Men jeg synes, at debatten viser, at der trods alt er ved at danne sig en vis form for enighed, og at regeringens første udspil fak-

[Hanne Severinsen]

tisk har givet anledning, synes jeg, til en konstruktiv debat.

Det, som jo i dag er tilfældet i gymnasiet, er, at hele fagrækken på en gren er fastlagt på forhånd. Men samtidig ved vi, at der laves en utrolig masse forsøg rundt omkring, og de har netop vist behovet for at kunne have nye kombinationer. Fremfor, at vi fortsætter med at have det nuværende grengymnasium, er der derfor brug for, at man får nogle noget mere fleksible rammer, og det er netop det, som regeringens lovforslag lægger op til.

På den anden side viser høringssvarene fra regeringens første udspil, hvor der var mange valgmuligheder, at der måske også er behov for at have nogle bindinger i det frie valg. Opgaven har derfor været at finde en balance mellem valgfrihed på den ene side og bindinger på den anden side, som sikrer, at nogle fag hører sammen, og at man får en vis identitet i fagenes sammensætning.

For regeringen har det samtidig været vigtigt at holde fast i den overordnede målsætning, der også fandtes i det første udkast, som blev sendt ud til høring, nemlig at vi skal have styrket fremmedsprogene, vi skal have givet plads til nye fag, vi skal have mulighed for nye kombinationer, vi skal have mere sammenhængende fag og undgå de helt små og vi skal have bedre muligheder for, at de små skoler kan have et varieret udbud.

I den model, regeringen fremlægger, har man efter min opfattelse fået en god balance mellem det obligatoriske og det valgfri. Det slås fast, at der er to linjer, en sproglig og en matematisk, og derudover bliver der så mulighed for at vælge sig frem. Jeg vil godt understrege, at det hverken er regeringens hensigt at få en sort skole eller et valgsupermarked, og jeg synes, det ville være vældig godt, hvis den kommende debat kunne undgå denne usaglige hæften etiketter på forskellige forslag.

Sådan som udkastet til bekendtgørelsen er fremlagt, vil alle de grene, vi kender i dag, også i fremtiden kunne lade sig gennemføre; ligeledes vil de meget udbredte forsøgsgrene, f.eks. fransksproglig, matematisk-kemisk og matematisk-engelsk, kunne lade sig gennemføre. Der er altså ikke tale om nogen revolution af gymnasiet. Der er tale om en justering og en modernisering.

I forhold til det første oplæg er der flere bindinger, og det er nok også nødvendigt. Man kan diskutere de forskellige timetal, og den diskussion er jo også i høj grad en diskussion mellem fagene. Samtidig må vi undgå, selv om alle mulige fag er vældig vigtige, at vi får for stor fagtrængsel, og derfor ser jeg frem til, at vi i udvalget får en fordomsfri drøftelse af, hvad der skal sættes i bekendtgørelsen. Jeg synes, at det udspil, der er kommet, er glimrende, men naturligvis kan der drøftes mange detaljer, og det håber jeg også vi vil gøre i udvalget i en positiv ånd.

Riishøj (SF):

Det forslag, vi skal drøfte her, har noget tragisk, har noget farceagtigt og har noget parlamentarisk betænkeligt omkring sig. Det er tragisk for den ungdomsårgang, som skal tilbydes det gymnasium, som vi præsenteres for her; det er et gymnasium præget af fagkaos, kamp imellem fagene; det er fagopspilt, det er indadskuende og med begrænsede muligheder for udadvendt arbejde; det er topstyret, bureaukratisk; det bygger på generelt dårlige høringssvar fra stort set alle de organisationer, der er blevet spurgt. Den kæmpemæssige fagtrængsel, den udvidelse af timetallet, vi vil få at se, vil skabe en mere begrænset tilgang til gymnasiet; vi får i hvert fald tilløb til det elitegymnasium, som vi tidligere har haft. Sammenhængen i undervisningen begrænses, og som sagt indføres der en lang række nye fag, der gør det hele langt mere uoverskueligt – tag bare den humanistiske side, hvor man opererer med både religion, filosofi og oldtidskundskab, tre discipliner, som er nært beslægtede, og som nu skal splittes op, fordi de faglige foreninger ikke kan samarbejde, men slås. Det er ikke et egnet grundlag for en sammenhængende ungdomsuddannelse.

Det farceagtige er beslutningsprocessen. Først fik vi de håndplukkede udvalg, der kom med gymnasieforslaget, så fik vi et forsøg på at gennemføre dette administrativt; det blev standset af en beslutning her i folketinget, der sagde, at det skulle gennemføres ved lov. Så får vi dette meget brede bemyndigelseslovforslag, der intet siger. Så får vi bekendtgørelsen, dagen før vi skal drøfte den sag i folketinget, måske onsdag eftermiddag,

[Riishøj]

men det ændrer altså ikke ved, at vi først får den torsdag.

Så er der endelig hele farcen, spliden i selve regeringen. Jeg kan da forstå på de to ordførere, jeg har hørt – ikke mindst den konservative ordfører – at løbet med hensyn til fagsammensætningen aldeles ikke er kørt. Vi skal åbenbart under udvalgsbehandlingen fortsætte diskussionen om antallet af fag og bindinger.

Det rejser spørgsmålet både om økonomien i hele dette projekt og om tidsrammen. Jeg mener, det er meget vigtigt, at vi i dag får fastslået, om det virkelig er meningen, at vi i løbet af godt en måneds tid på baggrund også af de ordførelser, vi har hørt, skal vedtage denne reform, eller det er meningen, at den skal oversomme og træde i kraft måske først fra 1988.

Det er også vigtigt at få at vide helt præcist de økonomiske rammer omkring disse ting; hvis vi får denne kraftige udvidelse af timetallet, kommer der i hvert fald ekstra udgifter – man hører tallet 30 mill. kr. – hvordan skal disse ekstra udgifter klares? Også de økonomiske rammer må vi have klar besked om.

Som sagt er forslaget parlamentarisk betænkeligt i den forstand, at vi først får det operative, en dag før vi skal have denne debat – der står endda på det, at det først må offentliggøres torsdag, dvs. dagen før vi skal drøfte denne sag i folketinget. Vi har ikke en jordisk chance for at drøfte dette forslag inden for vores egne partier. Det hele er altså klaret igennem korridorforhandlinger og afpresningsforsøg, især over for de små partier i regeringen.

Man har altså klaret hele det fagspektakel ved at udvide timetallet; det er åbenbart den eneste løsning, man har fundet. Det svarer til, at man, hvis man f.eks. inden for en anden sektor ikke kan blive enige om, hvor et kraftværk skal ligge, så bygger to for at tilfredsstille begge. Derved får vi altså et endnu mere fagopsplittet og mere udvidet gymnasium.

Elevernes hverdag i dette gymnasium bliver præget af, at de skal pænt op over de 30 timer om ugen; derudover skal de have mellemtimer. Det vil sige, at alene tilstedeværelsen på skolen må komme meget tæt op på de 39 timer, som vi har som almindelig arbejdsdag i industrien. Derudover skal de have

hjemmearbejde, skriftlige opgaver, de skal have transport til og fra skolen, og for en lang række elever er det fortsat en nødvendighed at have et erhvervsarbejde. Det gymnasium vil bestemt ikke kunne tiltrække ret mange. Mange af de unge, der starter i den 1. g, vi præsenteres for her, vil givetvis springe fra, sådan at vi får en meget kraftig frasortering i 1. g.

Vi har bemærket, at socialdemokratiet også tager kraftigt afstand fra dette, og vi er også opmærksomme på, at socialdemokratiet har sagt, at dette forslag, hvis det gennemføres med et snævert flertal, vil blive ændret, efter at vi får et nyt flertal i folketinget, og det tyder heldigvis mange opinionsundersøgelser på at vi får. Vi bryder en tradition for de brede flertal, og dette forslag vil altså blive ændret senere.

Jeg håber, vi får et klart signal fra de radikale om deres holdning til denne sag. I øvrigt håber jeg også, at GL i det kommende arbejde vil arbejde for at nedbryde de fagbarrierer, der er i gymnasieskolen. Meget af det, der ødelægger denne debat, er kampen imellem fagene også inden for gymnasieskolen; det hæmmer en konstruktiv debat, ud over hvad der ellers er af politiske forskelle.

(Kort bemærkning).

Eva Møller (KF):

Jeg vil gerne sige til hr. Riishøj, at jeg i hvert fald vil finde det rimeligt, at vi diskuterer på et sagligt korrekt grundlag.

Det er jo ikke det bekendtgørelsesudkast, som undervisningsministeren har lagt frem, der skaber en adskillelse mellem religion og oldtidskundskab; denne adskillelse findes også i det eksisterende gymnasium. Det er altså ikke noget nyt, ministeren har fundet på. Det synes jeg vi skal gøre os helt klart.

Selvfølgelig kan man overveje at lægge fag sammen, men jeg ville gerne høre SFs bemærkninger om arbejdsløse lærere, og hvad regeringen havde tænkt sig i den henseende, hvis vi nedlagde en lang række af gymnasiets eksisterende fag.

Endelig vil jeg også gøre opmærksom på, at jeg i grunden synes, der er mere grund til at rose regeringspartierne for åbenhed til forhandling med andre, end hvis de blot havde lagt et udkast frem fikst og færdigt, så man kunne, for at sige det på engelsk, take it or

[Eva Møller]

leave it. Jeg synes, det er rimeligt, at vi på dette felt diskuterer også med folketingets øvrige partier.

Jeg har gransket tilbage i annalerne – jeg sad ikke i folketinget, da man i 1971 havde den sidste gymnasiereform – men så vidt jeg kan læse mig frem til, fandt den også dengang blot sted på grundlag af en ændret bekendtgørelse og ikke på grundlag af nogen lovændringer eller nogen behandling i folketinget, så vi følger de bedste eller i hvert fald de kendte traditioner.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Jeg vil også gerne lige understrege over for hr. Riishøj, at den omstændighed, at regeringspartierne her går ind i en åben debat, selvfølgelig ikke betyder, at vi er uenige om det udspil, der er kommet. Men modsat S og SF vil vi gerne her udtrykke, at vi ikke har låst os så meget fast, at vi ikke kan forhandle. Det bliver da nemmere at drøfte i enighed, hvis S og SF virkelig bare vil føre gold oppositionspolitik, men det vil jeg meget beklage, for jeg synes, der var god grund til at se på den sammensætning. Jeg synes, det var nogle utrolig stærke ord, hr. Riishøj kunne bruge om ændringer, som jo ikke er særlig voldsomme, og som betyder, at de fleste af de nuværende grenkombinationer kan bruges. Jeg synes, at hr. Riishøj skulle prøve at se lidt på realiteterne og ikke diskutere på slagordsbasis.

(Kort bemærkning).

Riishøj (SF):

Det skal først understreges, at jeg synes, det er godt, at vi får en videre drøftelse af et forslag, som vi mener er meget dårligt. Det åbner for, at der kan komme ændringer, så det skal da betragtes nærmest som en ros, at regeringen fortsat åbenbart ikke er helt enig, i hvert fald om det, der fremlægges. Man lægger det altså frem til diskussion og er indstillet på måske at ændre det, for hvis regeringen var totalt enig, må jeg da gå ud fra, at man stod last og brast omkring dette her og ville have det vedtaget i den form, det har nu. Det er altså ikke en beklagelse over, at de politiske muligheder fortsat er åbne.

Jeg håber, at også spørgsmålet om tidsrammerne – nu skal vi jo ikke forlænge de korte bemærkninger for kraftigt – for dette her bliver taget op. Skal vi virkelig igennem det i løbet af halvanden måned med en ny meget grundig udvalgsbehandling? Er det tidsrammen? Fru Eva Møller nævnte de kendte traditioner. Hvis de kendte traditioner er, at man får meget vigtige bekendtgørelser til et lovforslag dagen før debatterne, så er det en tradition, vi i hvert fald vil bryde, i det øjeblik det politiske flertal skulle skifte.

Hvad angår religion og oldtidskundskab plus filosofi, som altså er et nyt fag, er det rigtigt, at man har den nuværende opdeling, hvorefter man laver et nyt humanistisk fag. Vi har den filosofi, at fagene skal samarbejde; vi har en tro på, at man kan samle beslægtede fag i fagblokke. Vi synes, at det, at gymnasielærere i 30–40 år i træk skal undervise snævert inden for deres egne områder, er forkert; man kan arbejde i fagblokke og udvide selvforvaltningen og i øvrigt lægge meget større vægt på en pædagogisk-faglig efteruddannelse end i dag i skolerne. Måske skulle man ligefrem overveje en lærerhøjskole for gymnasiet for at give den fleksibilitet, åbenhed og forandring, der er nødvendig i gymnasiet.

Men vi vil bestemt ikke med vores model fyre folk – i hvert tilfælde ikke mere, end regeringen vil.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Jeg vil blot én gang til slå fast, at det udspil, regeringen kommer med, er et udspil, vi har forhandlet os frem til, og som vi er glade for, og som vi alle sammen står bag. Hr. Riishøj gør det jo bare lidt nemmere for os ved at sige: nå, det er så udspillet, for hvis han virkelig vil føre de korslagte armes politik, får han jo heller ikke nogen indflydelse på, hvordan gymnasiet kommer til at se ud. Selvfølgelig skal vi have et flertal her i folketinget, og jeg håber, det bliver bredest muligt.

(Kort bemærkning).

Riishøj (SF):

Jeg vil bare sige, at jeg roste det forhold, at det ikke er et færdigset forslag, men at

[Riishøj]

der stadig er åbenhed. Det synes jeg er godt, for vi synes, det er et dårligt forslag.

Ole Vig Jensen (RV):

Det kan ikke skjules, at denne sag har haft et usædvanligt forløb både i folketinget og gennem ministerens kontor.

Den høring, som er blevet iværksat efter opfordring af folketinget, er vi meget glade for. Vi mener, at der i mange af høringssvarene er fremsat meget velbegrundede argumenter og synspunkter, som nødvendigvis må indgå, når der skal tages stilling til mulige ændringer af den eksisterende lov.

Vi har fra radikal side hæftet os ved, at der er mange, som i høringssvarene giver tilslutning til nogle af eller næsten alle ministerens principper for ændringer i gymnasie-loven, men også bemærket, at man i samme åndedrag tilføjer, at det er svært at se, på hvilken måde principperne er realiseret i det udspil, som var udgangspunktet for høringen. Jeg har selvfølgelig bemærket, at det allerede har ændret sig, men vi har været enige i den kritik, der er blevet fremført gennem høringssvarene.

Vi finder dog også, at ministerens principper rummer udmærkede elementer, som må tages med i forbindelse med en justering af grengymnasiet, men for at afgøre, i hvor stor udstrækning hvert enkelt af principperne kan komme til at præge det justerede gymnasium – vi kan vel kalde det 90'ernes gymnasium – må man veje principperne imod hinanden. Nogle af principperne ligger jo netop på hver sin vægtskål, f.eks. ønsket om at skabe plads til nye fag over for ønsket om store timetal i enkelte fag, og et andet princip, nemlig ønsket om større fleksibilitet: at eleverne altså kan vælge fag i nye kombinationer, må vejes imod, at der ikke må skabes usikkerhed om studentereksamens indhold og niveau og dermed usikkerhed om elevernes muligheder efter studentereksamen.

Men mest afgørende for os er stadig, at vi ser ministerens udspil som en ændring af det eksisterende grengymnasium til et tilvalgs-gymnasium, og over for tilvalgsgymnasiet har vi vore tvivl. Vi tror, at tilvalgsprincippet mange steder i uddannelsessystemet er et særdeles udmærket princip, men netop i en grundlæggende almen ungdomsuddannelse har det sin begrænsning.

For få år siden var det meget almindeligt at eliminere fagene, samle dem i fagblokke, så den faglige identitet fuldstændig forsvandt. Det var efter vores opfattelse en overbetoning af den faglige sammenhæng, men i dag er tendensen gået i den modsatte grøft; nu hævdes det f.eks., at et 5 timers modul i ét fag på højt niveau er en selvstændig enhed, som let kan beskrives. Indholdet siges at være identisk, uanset hvilke andre moduler på højt niveau eleven ellers bruger sin arbejdskraft på.

Men som sagt mener vi, at grengymnasiet med sin kombination af fællesfag og grenfag – og det vil i virkeligheden sige, at man her stadig væk vælger i fagligt sammenhængende blokke – giver det bedste grundlag for både reel faglig kvalificering og social overskuelighed. Den faglige kvalificering kan ikke ske ved, at eleverne vælger helt frit, og her er der da også sket klare ændringer af ministerens udspil, som vi hilser med glæde, og som vi selvfølgelig kan støtte.

Der er en række principper og ideer, som vi gerne ser realiseret ved det forestående arbejde, og jeg skal nævne nogle af dem uden at sætte konkrete fagnavne og timetal på.

Vi ønsker fortsat en styrkelse af sprog på den matematiske linje og en tilsvarende styrkelse af naturvidenskabelige fag på den sproglige linje, og her er vi jo meget langt enige med ministeren. Det må ikke opfattes som en bekendelse til et enhedsgymnasium, hvor alle får de samme fag.

Vi ønsker også fagene samlet i større helheder, så eleverne ikke møder den opsplittede, der med rette er blevet kritiseret, men som der jo også i en vis udstrækning nu er taget højde for.

Vi finder det også uheldigt, at eleverne fortsat kan gå tre år i gymnasiet uden at stifte nævneværdigt bekendtskab med det samfund, som de er borgere i. Vi ønsker derfor undervisningen i samfundsmæssige problemer styrket på begge linjer.

De ændringer, som kan blive aktuelle, vil muligvis fordre omskoling af gymnasiets lærere, og vi er indstillet på at medvirke til at skabe de bedst mulige rammer for sådanne efteruddannelses- og omskolingskurser. Det kan blive naturligt og nødvendigt i forbindelse med undervisning i nye fagområder, men det må nødvendigvis også slås fast i den

[Ole Vig Jensen]

sammenhæng, at der, hver gang der skal sættes nye fag ind i skemaet, skal tages andre ud, eller de skal miste timer, og derfor vil det ofte være langt den smidigste og samtidig den billigste løsning at søge nye fagområder indpasset i eksisterende fag.

Vi synes, skal jeg sige til afslutning, at der er meget godt i dagens gymnasium, men vi er indstillet på justeringer, også fordi skolens liv selvfølgelig ikke kan være statisk over for samfundsændringer. Vi er indstillet på at gå ind i et konstruktivt udvalgsarbejde. Jeg håber meget, at den åbenhed fra vores side kan medføre, at også andre partier end regeringspartierne er indstillet på at gå ind i sådanne drøftelser.

(Kort bemærkning).

Riishøj (SF):

Nu er det nogle gange ret svært at tolke, hvad de radikale mener – det er jo vist ikke første gang i dansk politik, det forekommer – og jeg vil bare spørge til opklaring, om det radikale venstre mener, at det forslag, der foreligger nu, indebærer et grengymnasium, for jeg kan forstå, at det, de radikale ønsker, er en justering af grengymnasiet. Hvis forslaget ikke indebærer et grengymnasium eller ikke et, der er godt nok, har de radikale så i sindet at stille ændringsforslag til det? Det er vigtigt for det fremtidige arbejde at få klarhed over det, for nu må klarheden jo komme, nu har vi et forslag, og nu er høringen forbi. Agter de radikale at stille ændringsforslag, så forslaget bliver en justering af grengymnasiet?

(Kort bemærkning).

Ole Vig Jensen (RV):

Nu er det jo ikke noget nyt, at SF og i dette tilfælde hr. Riishøj har vanskeligt ved at forstå, hvad det radikale venstre mener. Det har vi vænnet os til. Vi bruger ikke mange kræfter på at søge at forklare, eftersom det tit er så vanskeligt. Vi taler ofte forskellige sprog. Men det synes jeg dog ikke vi plejer at gøre i disse sammenhænge, og derfor vil jeg sige til hr. Riishøj, at før han vil have lavet en gymnasiereform færdig her fra talerstolen, er jeg indstillet på, som jeg sagde i min afslutning, at gå ind i konstruktive forhandlinger. Det skulle også forstås som en opfordring til SF om at medvirke. Lad os gå

i gang med de forhandlinger, og jeg har forstået på hele det forløb, sagen har haft, at undervisningsministeren er indstillet på at gå ind i drøftelser, og at han heller ikke stædigt har fastholdt sine synspunkter, men har været indstillet på at imødekomme ønsker, som er kommet til udtryk mange steder fra. Der er altså fortsat ønsker. Jeg har udtrykt nogle af dem her. Hvordan vi ender i sagen, må tiden vise. Vi skal i hvert fald ikke forskertse muligheden for at få en fornuftig forhandling.

Jeg ser i øvrigt, at med det udspil, der senest er kendt – meget sent, vil jeg også sige til ministeren – nemlig bekendtgørelsesudkastet, nærmer man sig med forslagene om stadig stærkere bindinger det eksisterende grengymnasium, som vi kender, og derom har jeg sagt, at det er en kendt sag, at det slet ikke er så dårligt.

(Kort bemærkning).

Korneliusen (S):

For at forståelsen af denne debat nu ikke alene entydigt skal hænge på hr. Riishøjs forståelse af de radikales politiske synspunkter, vil jeg gerne melde mig i rækken af mennesker, som stadig væk her ved førstebehandling ikke mener at have fået klare meldinger fra det radikale venstre om, hvad man vil med fremtidens gymnasium.

(Kort bemærkning).

Ole Vig Jensen (RV):

Det er fristende at stille et modspørgsmål: vil hr. Korneliusen og hans parti overhovedet drøfte en seriøs udformning af en ny gymnasielov? Vil de det, er der meget, vi kan tale om.

(Kort bemærkning).

Korneliusen (S):

Siden maj 1985 har vi været seriøse. Vi har udarbejdet et program, SF har udarbejdet et program, og vi har haft forespørgselsdebatter. Vi efterlyser stadig væk det radikale venstres syn på en kommende gymnasiereform her ved førstebehandling af undervisningsministerens forslag.

Bente Juncker (CD):

[Bente Juncker]

Efter snart et par år med diskussioner og debat om gymnasiet er vi nu endelig nået frem til et konkret forslag fra regeringen, som også centrum-demokraterne kan stå bag, og som vi kan tilslutte os.

Baggrunden for det resultat, vi har i dag, er utallige hørings svar, der giver det indtryk, at ministerens forslag er blevet negativt modtaget i gymnasiekredse. Til det vil jeg sige, at jeg har modtaget talrige beviser på den modsatte holdning fra såvel gymnasielærere og rektorer som elever. Disse mange henvendelser finder ministerens forslag positivt, efter at bekendtgørelsens indhold nu har fået en udformning, som gør, at man lever op til det, alle er enige om, nemlig at gymnasiets kvalitet og niveau skal sikres.

For centrum-demokraterne har det været væsentligt, at gymnasiet struktureres med to klart definerede linjer. Der skal være en klar forskel på de to linjer. Her er hensigtserklæringer ikke nok. Det skal fremgå af det faglige indhold, som det beskrives i bekendtgørelserne. Linjedelingen er ikke nogen strukturel tilfældighed, men skal ses i sammenhæng med en lang europæisk videnskabelig tradition, hvor vi på den ene side har de matematiske-naturvidenskabelige, på den anden side de sprogligt-humanistiske fag.

For centrum-demokraterne har det været afgørende, at fag som fysik får så dominerende en status, at undervisningen kan honorere nogle specielle krav om disciplinering, der er særegne for netop den matematiske linje. For at sikre dette må vi kræve, at der er bindinger, hvorved man opnår et tilstrækkelig højt niveau på den matematiske linje, således at vi får nogle studenter, der kan leve op til de krav, det stilles ved uddannelser f.eks. på DTH.

Ligesom fysik gør det på den matematiske linje, betyder latinundervisningen på den sproglige linje tilsvarende, nemlig at eleverne stilles over for nogle helt specielle krav om faglig disciplinering, som er til gavn for undervisning på højt niveau i den øvrige sprogundervisning og for fordybelsen i de humanistiske fag på højt niveau. Med latin som obligatorisk fag, som det nu ligger fast i bekendtgørelsen, sørges der for, at den sproglige og historiske forbindelse ikke kappes af, men bevares et par tusinde år tilbage. Det drejer sig om, at eleverne indføres i og

får forståelse for hele den europæiske kulturarv.

Der er nogle, der undrer sig over, at centrum-demokraterne har været så optaget af at få faget geografi tilstrækkelig stærkt placeret i den nye bekendtgørelse. Når vi har kæmpet så hårdt, er det ikke af kærlighed til den geografiundervisning, som kendes mange steder i gymnasieskolen i dag, men det er med en forventning om, at ministeren med geografi som obligatorisk fag på begge linjer i den nye gymnasieordning vil tage skridt til snarest at få nedsat et udvalg vedrørende faget for at få udarbejdet et nyt indhold med det formål at få faget lagt i langt fastere rammer end hidtil.

Den fysiske geografi er i dag nedprioriteret kraftigt til fordel for en masse emner af samfundsvidenskabelig art. Det er det, der skal rettes op på i en ny bekendtgørelse.

For nogle har det været en drøm at se fremtidens gymnasium som én stor enhedsskole. Man har prioriteret kvantitet over kvalitet. For CD er målet ikke, at flest muligt unge staves sammen i gymnasiet. Målet for CD er at få kvalitet bragt i højsædet, så gymnasieskolen kan leve op til det, vi mener er formålet med den gymnasiale undervisning overhovedet, nemlig at forberede studenten til de krav, der stilles for at kunne studere på universitetet og under andre højere uddannelser.

Centrum-demokraterne kan tilslutte sig lovforslaget, og vi glæder os til arbejdet i uddannelsesudvalget.

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

Jeg vil også indlede med at præcisere, at folketingets beslutningsproces og arbejde ikke fremmes ved, at det, vi skal tage stilling til og træffe beslutning om, er ukendt for os i lang tid – i hvert tilfælde for oppositionen.

Selve lovforslaget siger jo ikke meget om, hvad det hele handler om, så hvis vi skal gå ind i nogle seriøse overvejelser og behandlinger, må vi kende forudsætningerne, og ligegyldigt om man gjorde det samme i 1971, så gør én dårlig gerning jo ikke den næste bedre.

Ministeren startede med at flyve højt, men efter vores mening er han faldet nu. Han annoncerede i sin tid med brask og bram sit supermarkedsgymnasium. Nu er ministeren,

[Elisabeth Bruun Olesen]

så vidt vi kan se umiddelbart, næsten faldet tilbage til noget, der ligner det nuværende grengymnasium, idet antallet af valgmuligheder er kraftigt reduceret. VS er ikke ked af dette fald, når vi tager vores tidligere kritik af valggymnasiet i betragtning, og især når vi tager erfaringerne med gymnasiets piger ind i billedet, de piger, som for alvor ville være blevet tabere, hvis de oprindelige tanker var gået glat igennem.

Men ministeren har sat sig imellem en masse stole set i forhold til sine egne ønsker og set i forhold til den kritik, der kom under høringen. Man står nu i en situation, hvor der stadig væk er valgmuligheder. Der er i dag sået tvivl om, hvorvidt gymnasiet stadig væk skal karakteriseres som et grengymnasium eller det måske er et modificeret tilvalgsgymnasium, og det må vi selvfølgelig diskutere i udvalget.

Jeg mærkede mig, at de radikale sagde, at man ønskede at bevare grengymnasiet. Jeg mener, at udvalgsarbejdet på en seriøs måde ud fra et sagligt grundlag skal tage stilling til, hvordan man kan opveje de forskellige principper imod hinanden. Vi mener faktisk, det er utrolig svært. Det er svært at finde ud af, hvordan fremtidens gymnasium skal se ud, både set i forhold til de lærere, der er i dag, og i forhold til samfundets krav. Vi mener faktisk, at det er en proces, der bør tage lang tid, så man ikke bare jasker noget igennem. Derfor håber vi heller ikke, det er meningen, at dette her skal jaskes igennem i indeværende folketingsssamling.

Alt er altså ikke fryd og gammen ved dette forslag. Gymnasiet ses stadig væk isoleret i forhold til de øvrige ungdomsuddannelser. De flere timer vil gøre overgangen fra folkeskolen til gymnasiet stadig sværere; der vil komme større frafald, og det vil blive et mere sorterende gymnasium.

Ud over det er der også andre problemer, og jeg vil her referere nogle bemærkninger fra Christine Frederiksen-Foreningen; det er en pædagogisk forening for kvindelige gymnasi- og folkeskolelærere og forskere med tilholdssted i Kvinfo.

På matematisk linje øges muligheden for at fravælge fysik og kemi i forhold til i dag. Både danske og udenlandske undersøgelser har vist, at pigerne fravælger matematik, kemi og især fysik, hvis de kan komme til det. Det gøres muligt for sproglige at vælge 5 ti-

mers fysik og 5 timers matematik. Hvis disse fag ikke vælges af et tilstrækkeligt antal sproglige piger, vil de ikke kunne oprettes, og de piger, der måtte ønske det, kan så kun få disse fag, hvis de vil og kan skifte skole. Valgfagene på mellemniveau som f.eks. erhvervsøkonomi, teknikfag og informatik kan sammensættes på tværs af linjer og årgange, og det frygter vi nok snarere vil blive reglen end undtagelsen, hvis fagene også skal oprettes på små gymnasier. Det vil sige, at man kan komme til at se en sproglig 2. g-pige, som f.eks. ikke har haft samfundsfag, der jo ikke er obligatorisk, blive undervist sammen med en dreng fra matematisk 3. g, som har haft samfundsfag som tilvalgsfag. Her vil pigen selvfølgelig stå med de allersvageste forudsætninger, og undervisningen vil komme til at foregå i et for pigen utrygt undervisningsmiljø, hvorfor udbyttet nok vil blive mere end magert og pauvert. I værste fald vil det tab af selvtillid, pigen oplever ved den undervisning, slå igennem i hendes øvrige fag, og det vil have den stik modsatte virkning af den, regeringen ønsker, hvad enten man så er enig med regeringen eller ej i det, at pigerne skal over i de såkaldte beskæftigelsesfag.

De kreative fags status i forslaget mener vi også er uacceptabel. Både den sproglige og den matematiske linje har 3 timer i 1. g, fordelt med 2 til musik og 1 til billedkunst. Vi mener, det er for lidt, og at der må åbnes for flere kreative fag. Vi har godt nok bemærket, at man kan tilvælge dem, men det mener vi ikke er godt nok.

Vi mener konkluderende, at ministeren ændrer gymnasiet i en forkert retning. Det bliver mere fagopsplittet. Vi ønsker så få individuelle fag som muligt med kollektive valg af fag- og emneområder, således at en undervisningsenhed holdes udelt i så stor en del af de tre uddannelsesår som muligt, fordi vi vægter den sociale enhed gennem gymnasiet højt.

Vi mener, at naturvidenskab, samfundsfag og humaniora skal bidrage med problemstillinger, teorier og metoder i alle gymnasieforløb med forskellig vægt. Kort sagt: vi vil have færre fag og større tværfaglighed.

(Kort bemærkning).

Eva Møller (KF):

[Eva Møller]

Jeg skal blot endnu en gang sige, at jeg synes, det er væsentligt, at vi diskuterer ud fra kendsgerningerne, som de er i dag, og jeg indrømmer blankt, at vi kun har haft kort tid til at se på bekendtgørelsesudkastet. Men jeg vil gerne sige, at i dag læser en elev på matematisk linje, hvis han/hun vælger færrest muligt af fagene matematik, fysik og kemi, dvs. vælger den samfundsmatematiske linje, 21 timer i de tre fag. Vælger man den biologiske linje, har man 23 timer, vælger man mat.-fys.-grenen, har man 32 timer. Vælger man overhovedet matematisk gren, får man ifølge bekendtgørelsesudkastet 26 timer i disse fag, altså klart mere, end man får på såvel den samfundsfaglige som den biologiske gren i dag. Får man maksimum af timer, har man 36 mod dagens 32 timer, så jeg kan altså ikke anerkende, at vi svækker disse fag på matematisk linje med forslaget.

Steffensen (KrF):

Kristeligt folkeparti hilser forslaget velkommen. Dets hovedidé er i udmærket overensstemmelse med den politik, som kristeligt folkeparti ønsker ført på gymnasieområdet.

For kristeligt folkeparti er og bliver formålet med gymnasiet det vigtigste spørgsmål angående denne skoleform. Gymnasiets formål skal fortsat være dobbelt: almentdannende og studieforberedende. Gennem undervisningen skal der naturligvis hos eleverne opbygges viden og færdigheder, men det er mindst lige så vigtigt, at undervisningen virker personlighedsudviklende.

Gymnasiet skal give eleverne et godt grundlag for stillingtagen og medengagement i samfundet. I bogen »Eleven i centrum, men for hvad?«, som udkom sidste år, har Peter Harder på glimrende vis diskuteret humanioras situation i gymnasiet. Forfatteren taler bl.a. om dannelsesprocessen som et møde med værdier, og det hedder i bogen, side 121:

»... konfrontation med teksternes værdier [vil] være et vigtigt led i den enkeltes udarbejdelse af – eller opdagelse af – de værdier, der skal danne grundlag for hans indre retningsbestemmelse, af dennes udslag i udadrettet handling.«

Kristeligt folkeparti deler disse synspunkter, og vi mener, at dette møde med virkelige værdier må være til stede i al undervisning

og ikke bare i undervisningen i humaniora, som er Peter Harders ærinde i bogen.

Vi vil derfor i kristeligt folkeparti lægge stor vægt på, at gymnasiet strukturelt indrettes sådan, at rammerne giver de bedst tænkelige betingelser for en undervisning med det beskrevne formål. Vi finder, at det bl.a. må betyde, at det faglige niveau i gymnasiet fastholdes, at såvel den matematiske som den sproglige linje fastholdes, at strukturen i vid udstrækning kan tilgodese den enkelte elevs ønsker om undervisning, at strukturen giver optimale muligheder for en undervisning, der kan fremstå som et møde med værdier, og at strukturen kan gøre det lettere for de små skoler at tilbyde en tilpas varieret undervisning.

Kristeligt folkeparti finder, at alle disse ønsker er imødekommet med ministerens forslag, og vi vil ikke mindst lægge vægt på, at de små private gymnasieskoler, der arbejder ud fra et idégrundlag, får bedre muligheder med forslaget.

Naturligvis er gymnasieundervisningens indhold mindst lige så interessant som gymnasiets rammer og struktur. Vi ser derfor frem til arbejdet i udvalget med det nye udkast til bekendtgørelse, som ministeren har fremsendt til udvalget. Det vil for kristeligt folkeparti i dette arbejde specielt være vigtigt at styrke de fag, der behandler vor kulturelle arv og holdningsmæssige problemstillinger.

For kristeligt folkeparti har det været vigtigt i arbejdet med udkastet til bekendtgørelsen at sikre alle studenter, uanset hvilken linje de vælger, en solid basisviden, hvorfor vi er tilfredse med den obligatoriske fagrække i 1. g. Vi er også tilfredse med, at faget geografi, som fru Bente Juncker var inde på, ud over at være obligatorisk for alle gymnasieelever herefter kan vælges både på højt niveau og på mellemliveau. Den miljøbevidsthed, der bliver stadig stærkere i befolkningen, medfører jo også et behov for, at alle gymnasieelever er godt funderede i både faget geografi og anden basisviden.

Vi ser frem til et spændende og interessant udvalgsarbejde, og vi står naturligvis helt og fuldt bag det udkast, som ministeren her er kommet med.

(Kort bemærkning).

Korneliusen (S):

[Korneliusen]

Det har længe ligget klart, at et af hovedargumenterne for gennemførelse af en gymnasiereform, set fra regeringens side, var en bevarelse af de små gymnasier, og nu gentager hr. Steffensen den argumentation med henvisning til den nye bekendtgørelse. Derfor bliver jeg nødt til at spørge, om hr. Steffensen med bekendtgørelsens ordlyd i hånden og en argumentation kan vise mig og overbevise mig om, hvordan tingene hænger sammen.

Hvad er det i denne nye bekendtgørelse, som sikrer de små gymnasiers overlevelse mere end den situation, vi står i i dag?

Pia Kjærsgaard (FP):

Den dagsorden, der i oktober 1985 pålagde undervisningsministeren at iværksætte en høring, inden lovforslaget om de bebudede ændringer i gymnasieloven blev fremsat, må siges at være opfyldt. Listen over de organisationer, foreninger, og hvad ved jeg, der er hørt, er jo lang nok. Til gengæld er det ganske småt med antallet af ændringer, der er kommet ud af denne høring de mange steder.

Lovforslaget sætter stop for begrebet »forskæg«, som betegnelsen jo er i forbindelse med nye fagkombinationer eller nye fag, der indføres. Der skrives, at der er et behov for andre fagkombinationer end dem, der følger af grenene. Hvilke behov og hvilke fag er der tale om? Det kunne jeg godt tænke mig at høre fra undervisningsministeren. Er det noget, man skal tage stilling til i udvalget, eller hvordan ser det ud?

Afskaffelsen af entimesfag finder vi er helt i orden.

Så er der indførelsen af fransk som fortsættersprog i stedet for tysk. Jeg har noteret mig, at fransk tilsyneladende ikke indføres af hensyn til den danske befolkning, men af hensyn til indvandrerne. Det synes jeg er interessant. Er der her tale om personer med dansk statsborgerskab? Er det personer, der har opholdt sig her i landet i mange år, eller er det base-ret på asylansøgere?

Ministerens skriver selv, at antallet vil vokse, og det er jo interessant. Det kan ikke nytte noget, at man ryster på hovedet fra SF og radikalt hold, for der er ikke nogen her, der har berørt problemet, så jeg synes efterhånden, det må være på tide, at det bliver gjort. Ministeren skriver jo selv, at antallet vil vok-

se, og det er jo interessant, især da der er mange, der søger gymnasierne i almindelighed.

At fransk også påtænkes indført fra 7. til 10. klasse, er da helt udmærket. Sproget er jo charmerende, og jeg tror, det vil blive et sprogfag, som mange vil tilslutte sig.

Der er som tidligere sagt nogle uafklarede ender, vi godt vil have set på, og det kan jeg da også forstå af denne debat at man skal; jeg kan da kun henstille til undervisningsministeren, at man måske tager en smule mere hensyn til regeringspartiet CD i denne sag, som vi ligger meget nærmere end f.eks. det radikale venstre og socialdemokratiet.

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Jeg vil gerne takke for en debat, som jeg synes har bragt os betydelig videre end den debat, vi havde for nogle måneder siden. Den forrige debat sluttede jo med en dagsorden, som pålagde regeringen at iværksætte en høringsprocedure. Det er det, der er sket, og man kan vist roligt sige, at denne høringsprocedure også har fået indflydelse på både det lovforslag, der er fremsat, og det nye, reviderede bekendtgørelsesudkast, der er lagt frem.

Jeg vil gerne takke for, at de fleste ordførere har holdt sig fra polemik – jeg ser her bort fra hr. Riishøj – og jeg vil gerne prøve i det følgende på samme måde som de fleste ordførere at holde mig fra polemik, for jeg synes, polemikkens tid må være forbi. Vi må være kommet så langt, at vi kan se, at der er en række ting, som vi alle vil, og som kræver visse justeringer af gymnasieordningen. Men så må vi også sagligt kunne drøfte, hvad det er for modstridende hensyn, som gør det vanskeligt at tilgodese alle ønsker på én gang. Jeg synes, hr. Ole Vig Jensen meget malende beskrev nogle af de konflikter, man uundgåeligt kommer i, når man dykker ned i tingene.

Først vedrørende ordet »tilvalgsgymnasium«. Det bruger jeg aldrig. Det, regeringen foreslår, er ikke et tilvalgsgymnasium. Det kan jeg bl.a. begrunde med, at tilvalgstimerne – eller valgfagenes timer – er nede i nærheden af 20 pct. Man kan da ikke kalde det et tilvalgsgymnasium, når man kun har mulighed for at vælge på tværs i godt 20 pct. af

[Undervisningsministeren]

timerne; jeg tror, det helt præcist er 21,7 eller noget deromkring.

Det er ikke et tilvalgsgymnasium, vi foreslår, det er et linjedelt gymnasium med visse valgfag og samtidig med muligheder for, at man indfører bindinger, sådan at man, hvis man ønsker det, også kan køre videre med noget, man gerne må kalde grene.

Det kan f.eks. være i det tilfælde, hvor man ønsker et samarbejde mellem nogle fag og lægger vægt på det. I sådanne tilfælde kan det enkelte gymnasium selv beslutte at oprette en gren. Det kan lade sig gøre ifølge den bekendtgørelse, der er lagt frem, og også ifølge det lovforslag, der er fremsat. Der står udtrykkeligt i bemærkningerne til lovforslaget, at man kan lave bindinger af både skemamæssige og pædagogiske grunde.

Vi understreger dette for at ramme en pæl gennem myten om, at dette skulle være et tilvalgsgymnasium eller et supermarkedsgymnasium, hvor man pludselig kan vælge alle mulige fag uden hensyn til, om de har sammenhæng med hinanden. Ærlig talt, hvis der er noget problem i det, der er lagt frem, set fra elevernes synsvinkel, er det, at der er blevet for lidt at vælge imellem og ikke for meget. Men det er en helt anden sag. Jeg er indstillet på at finde det kompromis, som kan samle et flertal, og det siger lidt om den holdning, som jeg og regeringspartierne går til arbejdet med.

Nogle har antydnet, at regeringspartierne har haft frygtelig svært ved at lave lovforslaget og bekendtgørelsesudkastet. Jeg har lige opgjort den tid, vi har brugt på det. Regeringspartierne ordførere har holdt møde i mindre end to timer om den ændring af bekendtgørelsesudkastet, der er sket, fra det første udkast kom frem, og til det andet kom frem, så det er mildt sagt overdrevet, når man tror, at der har været voldsomme problemer.

Derimod er der jo en voldsom interesse for det i offentligheden, som gør, at man som ordfører i disse sager ikke kan undgå at blive tvunget til at tage stilling til rygter og til udkast, som end ikke ministeren har set. Det vidner bare om den store interesse, der er. Jeg synes også, det vidner om det behov, vi har for nu at få lagt en kurs. Jeg synes, vi nærmer os noget, som mange må kunne tilslutte sig.

Der er nemlig, når det gælder de principper, som de forskellige ordførere har fremhævet, meget bred enighed. Det var der også ved sidste behandling, hvor jeg opremsede de 5 grunde til, at regeringen synes, der skal en reform til. Disse grunde tror jeg at selv hr. Riishøj tilsluttede sig under behandlingen.

Det er dette med, at vi skal styrke fremmedsprogene, at vi skal have plads til enkelte nye fag, at det skal være muligt at gå lidt på tværs af de hidtidige linjer og grene, og så skal fagene have så store timetal, at eleverne oplever timerne som sammenhængende, og desuden skal vi sikre, at ikke bære de små skoler, men alle skoler kan give et nogenlunde varieret og attraktivt undervisningstilbud. Det er ikke en speciel fordel for de små skoler, men det er klart, at de små skoler har et særligt behov for, at vi øger muligheden for at beholde fag på skolen i perioder med faldende elevtal.

Det var formålene, og dem var der ikke mange der bestred sidst. Det er der heller ikke mange der har gjort i dag, om overhovedet nogen.

Nu har vi så fået en justering af udkastet. De vigtigste elementer i denne justering er hurtigt forklaret, og jeg håber, at det, selv om man kun har haft halvanden dag til rådighed, har været muligt – bl.a. ved hjælp af den pressemeddelelse, som jeg også har omsendt – at finde ud af, hvori det nye består.

For det første er det sikret nu i modsætning til, hvad der var tilfældet i udkastet fra november eller januar – jeg kan dårligt huske det – at alle boglige fag får mindst 3 ugentlige timer. De naturvidenskabelige fag er blevet styrket. Til gengæld er antallet af valgmuligheder blevet reduceret, idet der kun er 1 valgfag i 2. g i stedet for 2. Sprogfagene er blevet styrket, idet der gives 1 ugentlig time mere i 2. g til tysk og fransk som fortsætter-sprog og tysk og fransk, spansk og russisk som begyndersprog. Dette sidste imødekommer et ønske fra sproglærerforeningerne.

Endvidere er der lagt en binding ind vedrørende matematikerne, som sikrer, at man har enten fysik eller kemi i 2. g.

Jeg kan helt bekræfte, hvad fru Eva Møller her sagde, at hvis der er ønsker om, at nogle af disse nævnte elementer fra bekendtgørelsen bliver sat ind i selve loven, så bliver det ikke fru Eva Møller eller mig eller regeringspartierne, der skal forhindre det. Vi gør

[Undervisningsministeren]

opmærksom på, at den nugældende lov er meget mindre detaljeret, også mindre detaljeret end det lovforslag, der ligger på folketingets bord nu, men hvis det i folketinget er et ønske, at vi i endnu højere grad skal sømme bekendtgørelsen op i selve loven, vil regeringspartierne ikke have noget imod det. Det er jo en drøm for enhver minister, at reformer, der gennemføres i ministerens tid, sidder så fast som muligt i lovparagraffer, så det er såmænd kun min naturlige beskedenhed, der har hindret mig i at gøre det endnu mere detaljeret, end det er gjort.

Til hr. Korneliusen vil jeg komme med nogle bemærkninger, og jeg vil kort gennemgå de indvendinger, han havde.

For det første siger han, at der er for mange bemyndigelser. Det har jeg lige svaret på. Hvis vi skal have færre bemyndigelser og flere præciseringer i lovteksten, så er jeg med på det. Så er det problem ryddet af vejen.

Dernæst siger han, at overgangen fra folkeskolen til gymnasiet bliver vanskeligere. Det kan jeg ikke med min bedste vilje se, men vi må have opklaret i udvalget, hvad det er, hr. Korneliusen tænker på.

For det tredje siger han, at der ikke sker nogen samordning af ungdomsuddannelserne. Nej, det må jeg bekræfte, det er jo på det punkt, der aldrig har været flertal her i tinget og i øvrigt heller ikke blandt gymnasiets egne folk, og det gælder, hvad enten man ser på lærere, rektorer eller elever; der har aldrig været flertal for den socialdemokratiske tanke, at man skulle harmonisere ungdomsuddannelserne. Det har der været ført mange debatter om, og jeg skal ikke rive op i det, bare nøgternt konstatere, at det er ikke noget nyt, at der ikke er flertal for den tankegang.

Jeg tror i virkeligheden, tiden løber fra den tankegang. Vi taler jo om, at de unge bliver tidligere modne, vi har givet dem tidligere valgret, de har værnepligt, osv. Hvorfor skulle vi ikke give dem den ret beskedne mulighed for specialisering, der ligger i, at de kan vælge mellem handelsskoler, tekniske skoler og gymnasier? Det afgørende er jo, at vi enten har fjernet eller er ved at fjerne blindgyderne, sådan at forstå, at uanset hvad man vælger, vil man kunne fortsætte til de videregående uddannelser. Jeg indrømmer, at HTX endnu kun har et beskedent omfang, men et af formålene med HTX var jo, at også de tekniske skoler skulle have en bredere

kanal til de videregående uddannelser for de elever, der ønsker det. I forvejen har vi jo teknikumuddannelsen, som er en sådan kanal.

Den fjerde indvending gik på, at eleverne fik en tilfældig og uensartet kompetence i gymnasiet. Det må altså skyldes disse 21,7 pct. af timerne, som går til valgfagene, for bortset fra disse meget begrænsede valgfag er der jo ikke tale om mindre ensartethed end tidligere, og jeg vil minde hr. Korneliusen om, at han jo selv har talt om, at vi skulle have plads til visse nye fag, at der skulle være mulighed for en fornyelse, osv. I øvrigt kan jeg ikke lade være med at tænke på, at hvis han ønsker en harmonisering med de andre ungdomsuddannelser, bliver det så ikke nødvendigt for en elev at have mulighed for at vælge lidt anderledes end gruppen? Bliver det så ikke nødvendigt f.eks. at gå med på tanken om, at et teknikfag og et økonomifag ligesom et filosofifag osv. kan være en frugtbar ting at have som en valgmulighed i gymnasiet? Hvis hr. Korneliusens svar er ja, må han jo acceptere, at der bliver en vis uensartethed. Jeg synes ikke, uensartetheden kan blive mindre, og det kunne være interessant at foranstalte en undersøgelse, hvorved man sammenligner uensartetheden i det, der er foreslået her, med den eksisterende uensartethed inklusive de 500 forsøg. Jeg tvivler på, at uensartetheden bliver større med det, der er lagt frem her, men det kan vi jo undersøge.

Den femte indvending gik på spørgsmålet om mellemtimer. Jeg kan oplyse, at vi meget gerne vil forsyne udvalget med papirer, som viser, at dette med mellemtimerne er et stærkt overdrevet problem, og specielt efter den ændring, der nu er foretaget, er det blevet til et næsten mikroskopisk problem. Alle elever vil kunne forlade skolen senest kl. 15.25, og hvis man ønsker det, kan man lave en model, så alle kan gå hjem kl. 14.30. Længere hen på eftermiddagen behøver skolen altså ikke at være. Men alt dette vil jeg meget gerne forsyne udvalget med nærmere oplysninger om, for det har naturligvis interesseret mig meget, hvordan vi kunne undgå denne for lange skoledag.

Den sjette indvending gik på, at vi fastholdt de 28 elever som en mulighed i første gymnasieklasse. På det punkt står der intet i forslaget, eller rettere sagt: det skal forstås på

[Undervisningsministeren]

den måde, at vi med dette forslag ikke tager stilling til det, og de fleste amtskommuner er jo kommet langt ned under 28. Efter min mening skal vi ikke interessere os for, om de kommer under et maksimum på 28. Det, vi skal interessere os for, er klassernes gennemsnit, for det er ikke sikkert, at man gør eleverne i Sønderjylland en tjeneste ved at lægge et loft på 24. Det kunne højst sandsynligt betyde, at der så blev 4 elever både i den ene og i den anden by, som skulle rejse 40 km, fordi man flyttede dem til et nabogymnasium. Det er jo den afvejning, vi skal foretage. Man kan ikke benægte, at amtskommunerne har været flinke i de senere år, og at ressourcerforbruget pr. elev er for opadgående. Dette forslag tilsigter ikke ændringer i den retning, som hr. Korneliusen antyder. Det handler simpelt hen om noget andet.

Men på givnen foranledning kan jeg oplyse, at der ingen tvivl er om, at dette forslag koster ekstra penge, fordi det koster lidt ekstra timer, og disse penge må regeringen naturligvis være villig til at bevilge i samarbejde med amtskommunerne.

Hermed har jeg svaret på de 6 indvendinger, hr. Korneliusen havde, og egentlig er der jo kun den ene, dette med kravet om samordning med de andre ungdomsuddannelser, som står tilbage; alt det andet tror jeg vi kan tale os til rette om. Det synes jeg da er opmuntrende at konstatere, og jeg vil da udtrykke håbet om, at den seriøsitet, som hr. Korneliusen har væbnet sig med siden maj, kan fortsætte også til og med den maj måned, vi nu nærmer os, og hvor vi gerne skulle have en afklaring på disse ting.

Hr. Riishøj talte om farce og andre ting, som jeg ikke synes var særlig saglige, men så kom han både i indledningen og i slutningen med en forklaring på, hvori det tragiske bestod. Det var nemlig kampen mellem fagene, han fandt tragisk. Det er et stærkt ord at bruge, men der er naturligvis en kamp mellem fagene, som alle vi, der har beskæftiget os med dette, er ganske klar over, og det må vi jo se at få klaret. Man kan ikke tilgodese alle fag, som de pågældende lærere helst vil det, og samtidig gøre det til at holde ud at være elev. Det lader sig ikke gøre.

På den anden side vil jeg ikke bebrejde faglærerne, at de ud fra en oprigtig idealistisk holdning til deres fag, ud fra en faglig holdning og ud fra dette, at man gerne vil så

meget med gymnasiet, ønsker et større timetal, ønsker det ene og det andet og det tredje, bl.a. en bedre placering. Alt det forstår jeg udmærket. Det ville da være nogle mærkelige gymnasielærere, hvis de ikke optrådte sådan, men jeg må indrømme, at det bl.a. er dette, som har gjort, at regeringen i forbindelse af det reviderede udkast i hovedsagen har talt med dels rektorerne, dels de faglige landsudvalg, som må formodes lettere at kunne hæve sig op over disse fagstridigheder.

Jeg synes, jeg allerede har svaret på hr. Ole Vig Jensens ord om det usædvanlige forløb. Jeg synes egentlig ikke, det har været så usædvanligt. Tværtimod har hr. Ole Vig Jensen jo selv været med til at bestemme forløbet. Der skulle være en høring, og så var det vel også meningen, at vi skulle justere udkastet efter den høring; det har vi forsøgt at gøre, så godt vi kunne, mens hr. Ole Vig Jensen har været i USA. Her har vi så resultatet, det nye barn, som vi bærer til dåben, og så er spørgsmålet, hvor mange der vil være fædrene til det nye barn.

Med hensyn til barnets navn, om det skal hedde tilvalgsgymnasium eller grengymnasium eller vi skal finde et helt nyt navn til gymnasiet, er regeringen absolut til at tale med. Jeg vil blot understrege, at ordet tilvalgsgymnasium er en misvisende betegnelse til dette barn, og vi bruger det ikke selv, derfor vil jeg bede om, at andre også holder op med at bruge det. Og jeg vil understrege over for hr. Ole Vig Jensen, at man ifølge det lovforslag, der er fremsat, kan bevare grenene. Man kan også lade være, men det er altså i det tilfælde, hvor man ønsker at lade være.

Der er nogle elever, som har spurgt mig på de mange møder, jeg har været til, om vi ikke sælger lidt ud af elevernes interesser ved at bøje os for lærernes ønsker om grene, og det spørgsmål synes jeg også vi skal tage alvorligt, men dermed vil jeg ikke tage afstand fra det, vi her lægger frem. Jeg siger blot, at vi har taget et skridt i retning af færre valgmuligheder, og vi skal passe på ikke at gå alt for meget længere ad den vej, for så får det også omkostninger, og dem vil eleverne kvittere for på et senere tidspunkt, måske ved ikke at vælge gymnasiet. Det er vel heller ikke det, som alle de mange fortalere for gymnasiet ønsker. Der er vores dilemma.

[Undervisningsministeren]

Til hr. Steffensen vil jeg sige, at hans ønske om at bevare de små, herunder også de private, skoler kan jeg ganske dele.

Jeg synes, fru Eva Møller kom med et godt problemkatalog. Det er jo næsten en dagsorden for den debat, vi skal have i udvalget, og hvor jeg gerne vil tilbyde min assistance. Jeg foreslår følgende videre procedure: at udvalget samles ved først kommende lejlighed og stiller så mange skriftlige spørgsmål som muligt, og at jeg derefter indbyder udvalget til et møde, hvor udvalget kan møde embedsmændene og selvfølgelig også ministeren, og hvor vi kan prøve at få klaret så mange spørgsmål som muligt mundtligt, og hvor vi kan få lektier for med hensyn til, hvad vi skal besvare skriftligt. Jeg vil sende udvalgets formand, fru Eva Møller, nogle forslag til datoer for et sådant møde mellem ministeriet og udvalget. Det er længe siden, vi har haft et sådant møde med folketingets uddannelsesudvalg. Jeg husker, det har været gjort flere gange i 1970'erne; lad os nu gøre det igen, for det er den bedste måde at komme hurtigt i gang på.

Til sidst vil jeg oplyse, at der er én ting, som høringen og de overvejelser, vi har haft, har gjort ganske klar: bekendtgørelsen kan ikke træde i kraft før 1988. Der er fag, der skal have nye beskrivelser, der er helt nye fag, der skal beskrives – og ganske vist er der nedsat en række udvalg, som snart bliver færdige, men vi mener, at hvis vi skal give ledere, lærere og elever rimelig tid til at forberede sig, så må den rigtige ikrafttrædelsesdato være august 1988. Det siger jeg ikke for at opfordre folketinget til at slappe af og sige: nå ja, så er der jo god tid, for det er der lige netop ikke. Det kræver en vældig indsats af folketinget, ministeriet og direktoratet, hvis vi skal nå det til 1988, og det vil sige, at hvis vi ikke passer på, så risikerer vi, at de første elever, der bliver færdige under denne ordning, ikke kommer ud før efter 1991, og det synes jeg er for længe at lade dem vente. Der er faktisk betydelig efterspørgsel efter mange af de fornyelser, der ligger i ordningen.

Riishøj (SF):

Først lidt omkring tidsrammerne. Jeg kan huske en radiodiskussion, der var om denne gymnasiereform, hvor intervieveren spurgte,

hvornår de pågældende ønskede at denne reform skulle træde i kraft. Hr. Steffensen nævnte, at han ønskede, at der gik mindst 10 år. Men ministeren synes jo, at der er forfærdelig lang tid til 1988.

Det er naturligvis et fremskridt, at ministeren nu opererer med 1988. Det afgørende er så, hvorvidt ministeren opererer med, at vi skal gennemføre dette før folketingets sommerferie, det vil sige i den sidste fase, hvor vi alle sammen har meget travlt. Jeg tror, at ministeren ønsker det, ellers havde vi ikke haft den debat i dag, når vi først fik bekendtgørelsen i går; og den tidsramme, ministeren lægger frem, tyder også på, at han vil gennemføre det i denne samling. Det vil så vise sig, om det er muligt; det afgøres af de møder, som skal afholdes.

Ministeren bruger også nogle gange det med, at vi jo alle sammen er enige, når det kommer til stykket. Jeg tror nok, at den debat, der har været også her i folketinget om SFs forslag, viser, at der er en dybtgående forskel imellem folketingets partier med hensyn til det indholdsmæssige og det pædagogiske i spørgsmålet om de 16–19-åriges uddannelse. Det kan vi ikke nå at diskutere videre i dag. Hvorvidt vi er kommet betydelig videre, vil vise sig.

Jeg skal sige, at vi i SF i det kommende arbejde – som vi naturligvis vil gå ind i – vil lægge vægt på, at de positive erfaringer fra strukturforsøgene i gymnasieskolen kommer ind og i hvert fald bliver en mulighed på skolerne. Det er de erfaringer, der i positiv forstand taler om en større sammenhæng i undervisningen, opererer med fagblokke og opererer med, at man ikke skal undervise inden for sit snævre fagområde i 30–40 år i træk, men kan udvikle sig og forny sig. Det er det, der lægger vægten på en faglig-pædagogisk efteruddannelse, sådan at vi får den dynamik og den fornyelse, der er tiltrængt i gymnasieskolen. Det er også de erfaringer med udvidet elevindflydelse, som man også har fra en række skoler, både på den daglige undervisning og også i skolernes styrelse. Det er de ting, som vi vil have med, og som vi vil lægge vægt på i det arbejde, der skal ske nu.

Vi ved godt, der ikke er flertal for vort forslag, som det foreligger, men naturligvis vil vi forsøge at påvirke det i denne retning og håber naturligvis, at vi kan få de radikale i tale i denne sag. Så bemærkningerne før

[Riishøj]

skal ikke opfattes sådan, at vi står af. Vi vil tværtimod forsøge at få flest muligt af de ting igennem. Og nogle af de punkter, der blev nævnt fra radikal side, lyder sådan set, som om der også er en mulighed den vej, men det bliver svært med CD i den ene ende og SF i den anden ende. De radikale kommer nogle gange til at vælge: hvor ligger man i uddannelsespolitikken? Og det er før set i folketinget, at man har valgt socialdemokratiet og SF i en række sammenhænge, også omkring voksenundervisning og andre ting.

Ole Vig Jensen (RV):

Der lægges tilsyneladende ikke op til en egentlig anden runde i forhandlingerne her, og derfor skal jeg nøjes med at koncentrere mig om et par ting.

Det gælder specielt socialdemokratiets holdning til det videre arbejde, som jeg synes er uklar efter hr. Korneliusens indlæg her, specielt de korte bemærkninger. Skal det forstås sådan, at socialdemokratiet ikke er rede til at gå ind i drøftelserne ud fra et ønske om at nå en konstruktiv løsning på det bredest mulige grundlag? Vil socialdemokratiet stå af på forhånd fra det arbejde, der nu skal i gang? Det er overraskende, i hvert fald når det gælder uddannelsesområdet. Det ville være rart her fra folketingets talerstol at få en fornemmelse af, om socialdemokratiet er indstillet på at være med. Jeg har for mit vedkommende og på mit partis vegne udtrykt ønske om, at vi netop på det bredest mulige grundlag kan fortsætte forhandlingerne. Jeg har med tilfredshed noteret, at undervisningsministeren har erklæret sig indstillet på at gå ind i sådanne drøftelser, der bygger på det bredest mulige grundlag.

Jeg er i øvrigt også tilfreds med, at ministerens indstilling er den, at mulige ændringer på gymnasieområdet først kan og skal træde i kraft tidligst i august 1988. Det åbner mulighed for, at vi giver os den fornødne tid i folketinget – og tiden er jo kort i denne samling frem til grundlovsdag. Men jeg synes også, ministeren har ret i, at vi har et hensyn at tage til gymnasiet og dets medarbejdere og elever, så de, i den udstrækning vi forbereder og gennemfører ændringer, får den fornødne tid til at indstille sig på de nye forhold. Vi har i den sammenhæng også et betydeligt

medansvar i folketinget; det er ikke alene ministerens.

Korneliusen (S):

Jeg synes, der er sket to afgørende ting her i dag. Den ene er, at vi nu langt om længe har fået et regeringsudspil omkring en gymnasiereform, vi kan forholde os konkret til. Den anden ting er undervisningsministerens udsagn om, at den tidsramme, som fremgik af lovforslaget, nu ikke længere holder, hvilket altså resulterer i, at der bliver givet anledning til en længere debat i uddannelsesudvalget.

Foranlediget af hr. Ole Vig Jensens klare spørgsmål skal jeg sige, at socialdemokratiet selvfølgelig deltager i de fortsatte gymnasieforhandlinger med henblik på at opnå et sagligt resultat.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 80:

Forslag til folketingsbeslutning om ændring af lov om luftfart.

Af Ole Henriksen (SF) m.fl.
(Fremsat 7/2 86).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

Det foreliggende forslag til folketingsbeslutning ser jo overfladisk betragtet ret teknisk ud, men har naturligvis den klare hen-